

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2024/25

Destinace (země, město): Egypt, Káhira

Jméno, příjmení: Veronika Resslerová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Univerzita Ain Shams, Fakulta Al-Asun, Katedra českého jazyka a literatury

Akademický rok 2024/25 začal se zpožděním, neboť lektorka čekala na potřebné dokumenty. Do Káhiry se tedy nakonec dostala až 2. prosince. Prodloužení víza před koncem akademického roku pak již proběhlo bez problémů.

Český lektor vyučuje studenty všech čtyř ročníků bakalářského studia a dále podle potřeby konzultuje nebo edituje bakalářské, magisterské nebo doktorské práce. Věnuje se zejména výuce produktivních kompetencí – ve všech ročnících má na starost předměty zvané v sylabu Katedry českého jazyka *Četba a esej* (předmět zaměřený zejména na psaní, v 1. semestru) a *Konverzace* (ve 2. semestru). Lektor dále učí předmět *Gramatika* v 1. ročníku (v obou semestrech), případně další předmět podle aktuální potřeby katedry.

Fakt, že předmět *Četba a esej* je ve všech ročnících vyučován v 1. semestru a předmět *Konverzace* ve 2. semestru, je nevýhodný jak pro studenty, tak pro pedagoga. Pro úplné začátečníky v 1. ročníku by bylo spíše vhodné začínat konverzací, kterou až do 2. semestru vůbec nemají. Lektorova potíž pak spočívá v tom, že všechny ročníky mají předmět *Četba a esej* ve stejném semestru. Při velkém množství studentů (v akademickém roce 2024/25 studovalo bakalářské studium 185 studentů) není možné věnovat všem studentským textům adekvátní množství času. Situaci by zlepšilo, kdyby v jednom semestru měly vždy dva ročníky předmět *Četba a esej* a dva ročníky předmět *Konverzace*. Z rozhovoru s vedoucím katedry však vyplynulo, že sylabus,

navržený v době, kdy se výuka českého jazyka ještě odehrávala pod Katedrou ruského jazyka a literatury, pravděpodobně nepůjde změnit.

Předmět *Gramatika* je českým lektorem vyučován v obou semestrech 1. ročníku. Časová dotace každého předmětu v jednom ročníku je 2 hodiny (1 vyučovací hodina = 60 minut) týdně. Český lektor tedy stráví přímou výukou 10-12 hodin (tzn. 13-16 českých vyučovacích hodin) týdně.

Počet studentů v jednotlivých ročnících je vysoký – v letošním roce bylo ve 4. ročníku 62 studentů, ve 3. ročníku 44 studentů, ve 2. ročníku 52 studentů a v 1. ročníku 27 studentů. Studenti jsou na jednotlivé katedry Fakulty Al-Alsun přidělováni podle výsledků přijímacích zkoušek a podle předchozích studijních výsledků samotnou fakultou, lektor tedy nemůže počet studentů lektorátu nijak ovlivnit. Podle informací od vedoucího katedry by se měl počet studentů v následujících akademických letech pohybovat okolo třiceti v ročníku. Studenti stejného ročníku bývají na značně odlišných úrovních (podle pravidelnosti docházky, úsilí vynaloženého na studium atd.). Předpokládaná výstupní úroveň studentů 1. ročníku je A2, úroveň studentů 2. ročníku B1, úroveň studentů 3. ročníku B2 a úroveň studentů 4. ročníku C1.

Učební plán předmětu *Gramatika* v 1. ročníku je koncipován převážně na základě učebnice Marie Kestřánkové *Čeština pro cizince úroveň A1 a A2*. Vzhledem k tomu, že český lektor je jediný rodilý mluvčí českého jazyka na katedře (gramatiku v 1. ročníku vyučují zároveň také dva egyptští bohemisté), a vzhledem k tomu, že až 80 % studentů jde po absolvování bakalářského studia pracovat do turistického průmyslu, kde využijí především předchozí řečovou praxi, zdá se vhodné, aby výuka gramatiky českým lektorem probíhala s podporou reálných situací a konverzace. Lektorka tedy respektuje pořadí gramatických jevů stanovené učebním plánem, ale využívá spíše učebnice *Čeština krok za krokem 1*, *Čeština Expres 1, 2, 3 a 4*, učebnici *Czech it Up! A1 a A2* a dále vlastní cvičení a učební materiály.

Učební plán předmětu *Četba a esej* v 1. a ve 2. ročníku tematicky respektuje učebnice *Čeština pro cizince úroveň A1 a A2* a *Čeština pro cizince úroveň B1* Marie Kestřánkové, které jsou hlavním učebním materiálem. Před příjezdem lektorky studenti psali pouze esej. Domníváme se, že zejména v 1. a ve 2. ročníku by se studenti měli věnovat také psaní útvarů prostěsdělovacího, administrativního, popřípadě i krátkých útvarů publicistického stylu – musí umět napsat SMS zprávu, e-mail, dopis, stížnost, životopis a strukturovaný životopis, motivační dopis, vyplnit

formulář atp. Ve vyšších ročnících se pak kromě eseje mohou věnovat také dalším útvarům uměleckého a publicistického stylu. Pro inspiraci a osvěžení zařazuje vyučující do lekcí krátké ukázky ze současné české literatury a publicistiky, upravené podle úrovní studentů. Domníváme se, že je důležité, aby studenti psali na témata, která je zajímají a která dobře znají. V lekcích psaní se proto zabýváme převážně (ne výlučně) egyptskými tématy. Výuku psaní obohatí (dobrovolný) extrakurikulární program, který začneme rozvíjet o letošních prázdninách psaním kolektivního blogu na vybraná témata.

Protože v jednotlivých ročnících je velký počet studentů, lektorka by uvítala k výuce místnost s projektorem, nebo alespoň místnost, která se dá zatemnit – společné opravování studentských textů přímo na lekci je velmi efektivní součástí výuky, která bohužel nemůže probíhat v online prostředí, protože internet na katedře nefunguje spolehlivě. Vedoucí katedry laskavě přislíbil, že se to pokusí zařídit.

Učební plán předmětu *Konverzace* sestavuje lektor sám podle aktuální úrovně studentů v jednotlivých ročnících. Z učebnic jsou používány zejména tituly *Čeština krok za krokem 1 a 2*, *Čeština Expres 1, 2, 3 a 4*, *Czech It Up! A1, A2, B1, B2 a C1* a dále další učebnice a autentické a vlastní materiály lektorky.

Na začátku února vyučující utrpěla úraz, po kterém byla téměř dva měsíce upoutána na lůžko. Protože nechtěla studenty připravit o výuku s roditelým mluvčím, rozdělila jednotlivé ročníky do skupin zhruba po deseti studentech a zorganizovala online výuku. Učila tak sice více hodin, ale výuka v menších skupinách byla efektivní a docházka studentů pravidelná. V dubnu opět začala jezdit na katedru.

Studenti si přinášejí na lekce materiály, které jim posílá na Google Classroom. Na katedře máme na lekce konverzace k dispozici chrastrivý mikrofon, který pro naše účely postačuje a je také zdrojem veselí.

Jako extrakurikulární projekt na příští akademický rok je v plánu studentské internetové rádio v češtině, arabštině a angličtině, ke kterému proběhnou na začátku 2. semestru workshopy nahrávání a editace zvuku, a dostaneme se také k práci v terénu.

Učebny katedry nejsou vybavené (disponují pouze dřevěnými lavicemi, se kterými se nedá hýbat, a plastovou tabulí), nemají dobré akustické vlastnosti, není v nich klimatizace, nedají se zatemnit a doléhá do nich hluk z chodby.

Spolupráce s katedrou je bezproblémová, egyptští kolegové jsou erudovaní, milí a vstřícní, vedoucí katedry je vždy velmi nápomocný. Je znát, že si egyptští bohemisté přítomnosti českého lektora cení. V průběhu různých setkání lektorka postupně vyrozuměla, že by egyptští kolegové uvítali větší propojenost s českými bohemistickými institucemi, zejména těmi, které se orientují na literaturu. Bylo také zřejmé, že zde chybí oficiální platforma pro odborné setkávání a diskuzi o směřování a specifických tématech egyptské bohemistiky, proto vyučující zorganizovala historicky první oborové setkání egyptských bohemistů, které proběhlo 29. dubna 2025 na Velvyslanectví České republiky v Káhiře. Jako čestný host se setkání (online) zúčastnila Marie Čechová, která se s účastníky podělila o své letité zkušenosti s egyptskou bohemistikou, a Dalibor Dobiáš z Ústavu české literatury (ÚČL), který si vyslechl několik literárněvědných příspěvků a odpověděl na otázky týkající se možné spolupráce Katedry českého jazyka a literatury na Ainshamské univerzitě a ÚČL. Prezentace v jednotlivých sekcích (literárněvědné, translatologické, jazykovědné a v sekci aplikované lingvistiky) přednesli profesori, doktorandi a studenti magisterského studia. Setkání se jako posluchači zúčastnili také studenti bakalářského studia a někteří z nich kladli opravdu zajímavé otázky.

Díky vstřícnosti zástupců Velvyslanectví České republiky jsme mohli celou akci uspořádat v reprezentativních prostorech zastupitelského úřadu. Na univerzitě bychom totiž museli žádat dlouho dopředu o oficiální povolení (přičemž není vůbec jisté, zda úspěšně), a navíc tam není spolehlivé internetové připojení, takže bychom nemohli pozvat online hosty z České republiky. Domníváme se, že pořádat oborové setkání egyptských bohemistů na půdě zastupitelského úřadu je důležité také pro vyjádření naší podpory egyptské bohemistice. Na tomto místě by lektorka chtěla velmi poděkovat panu velvyslanci a III. tajemnici, bez jejichž pochopení a pomoci by nebylo možné akci uskutečnit. Spolupráce s Velvyslanectvím České republiky v Káhiře je výborná i ve všech jiných oblastech.

Ukázalo se, že oborové setkání je platformou, v jejímž rámci se daří navazovat nové spolupráce a mapovat specifická témata egyptské bohemistiky, proto by bylo vhodné tento formát v dalších letech dále rozvíjet.

Co se týče životních podmínek lektora, lektorátní byt je v obytné části zastupitelského úřadu – zajímavé budovy ve stylu socialistického brutalismu – která poskytuje dostatečný životní prostor a její tepelné vlastnosti jsou adekvátní egyptskému klimatu. Její specifická atmosféra také vybízí k možnému využití k uměleckým aktivitám. Byt byl předán bez upozornění na chybějící vybavení a značně špinavý. Katedra je vzdálená hodinu–hodinu a půl cesty (podle zvoleného dopravního prostředku), takže dojíždění zabere lektorovi poměrně hodně času.

Knihovna beletrie patřící lektorátu byla při příjezdu lektorky umístěna v kanceláři sekretářky zastupitelského úřadu, kam lektor nemá běžně přístup. Nechala proto v lektorském bytě zkonstruovat knihovnu, kam 670 svazků beletrie na začátku akademického roku 2025/26 přesune. Knihy chce jednak používat se studenty, dále je také hodlá nabídnout k zapůjčení zaměstnancům zastupitelského úřadu, pokud by měli zájem.

Praha 24. července. 2025

MgA. et Mgr. Veronika Resslerová

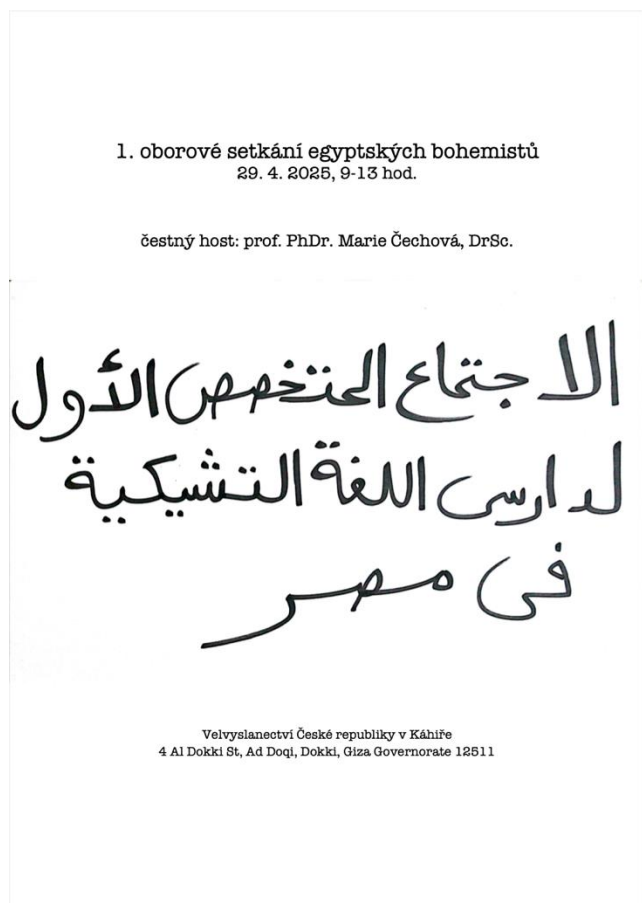
Obrazová příloha

Studentky 1. ročníku

Studentky 4. ročníku

Plakát 1. oborového setkání egyptských bohémistů a pohled do sálu během příspěvku

Online prezentace Marie Čechové

Zpráva o 1. oborovém setkání v egyptském tisku